

Školní vzdělávací program školní družiny

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1 Údaje o škole a školní družině

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Tršice, okres Olomouc, příspěvková organizace

Adresa školy: Tršice 183, 783 57 Tršice

Ředitelka školy: Mgr. Andrea Teplá

Telefon: 585 957 135

Umístění školní družiny: Tršice 518, 783 57 Tršice

Telefon: 585 751 982

E-mail: Jmeno.Prijmeni@zstrsice.cz

Web: www.zstrsice.cz

IZO: 119900581

1.2 Zřizovatel školy

Název zřizovatele: Obec Tršice

Adresa zřizovatele: Tršice 50, 783 57

Telefon: 585 957 230

E-mail: ou@trsice.cz

1.3 Platnost dokumentu

Platnost dokumentu od: 1.9.2026

Číslo jednací: ZšTr/463/2026

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY

2.1 Umístění, úplnost a velikost školní družiny

Školní družina je součástí školy a její oddělení se nachází v budově 1. stupně, kde jsou zřízeny 3 oddělení. 1. oddělení se nachází v přízemí, 2. oddělení v 1. patře a 3. oddělení je umístěno v 2. patře budovy. Stravování probíhá ve školní jídelně, která je součástí areálu školy. Pitný režim zajišťují vychovatelky nebo si pití žáci nosí z domova. Šatny mají žáci v přízemí budovy 1. stupně. Dětem umožňujeme během pobytu v ŠD navštěvovat zájmové kroužky organizované školou.

2.2 Vybavení školní družiny

Materiální podmínky

Školní družiny jsou prostorné a prosvětlené místnosti vybavené nábytkem. Oddělení mají dostatek pomůcek, stolních her, časopisů a sportovního náčiní. Žáci mohou využívat k aktivitám multifunkční hřiště, počítačovou učebnu nebo zahradu u budovy školy.

Bezpečnostní podmínky

Budova 1. stupně je umístěna mimo dopravní ruch s malým rizikem vzniku dopravní nehody, nízkou úrovní hluku a v blízkosti lesa. Prostor školní družiny odpovídá bezpečnostním normám.

Hygienické podmínky

V roce 2007 prošla budova 1. stupně rekonstrukcí, takže školní družina splňuje požadované hygienické normy.

Ekonomické podmínky

Rodiče platí poplatek za pobyt v ŠD ve dvou splátkách: za období září- prosinec a leden- červen. Zřizovatel stanoví měsíční výši úplaty ve školní družině na další školní rok nejpozději do 30.6. předcházejícího školního roku. Ředitel školy následně informuje zákonné zástupce.

Vybavení školní družiny je každoročně doplňováno dle finančních možností školy.

Personální podmínky

Pedagogické působení zajišťují kvalifikované vychovatelky. Činnost a výchovné působení vychovatelek v jednotlivých odděleních vychází z požadavků pedagogiky volného času (nabídka alternativních aktivit, nabídka pomůcek a her, ovlivňování volného času). Snažíme se o plnění požadavků dobrovolnosti, aktivity, seberealizace, pestrosti a přitažlivosti. Další vzdělávání je zaměřeno na rozšiřování znalostí v oblasti pedagogiky a psychologie studiem odborných publikací.

2.3 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Rodiče jsou na začátku školního roku seznámeni s Vnitřním řádem školní družiny, Vnitřní směrnicí o platbě za zájmové vzdělávání ve školní družině a ŠVP školní družiny. Další aktuální informace jsou jim předávány formou písemných sdělení, telefonicky, osobně nebo prostřednictvím Bakalářů. Školní družina připravuje akce pro rodiče, spolupracuje s kulturní komisí Obce Tršice (např. Den matek, Tečka za školním rokem, Adventní setkání).

2.4 Podmínky pro přihlášení a odhlášení žáka

O přijetí žáka do školní družiny rozhoduje ředitel školy na základě vyplněných náležitostí v přihlášce.

Činnost školní družiny je určena přednostně pro žáky 1. - 3. ročníku, k pravidelné docházce však mohou být přijati i žáci z vyšších tříd 1. stupně, pokud oddělení nedosáhne limitujícího počtu.

Ve výjimečných případech lze žáka odhlásit z docházky do školní družiny a to pouze v pololetí písemnou formou vychovatele.

O vyloučení z docházky do školní družiny rozhodne ředitel školy na základě návrhu vychovatelky školní družiny a po projednání v pedagogické radě. Rozhodnutí o vyloučení sdělí ředitel školy rodičům žáka písemně s patřičným zdůvodněním.

2.5 Docházka do školní družiny

Rodiče přihlásí žáka do školní družiny vyplněním přihlášky, kterou podepíší.

Docházka přihlášených žáků je povinná a každá nepřítomnost musí být řádně omluvena.

Žáci odchází v době uvedené v přihlášce sami nebo v doprovodu stanoveném rodiči.

Odchází-li žák dříve, než ve stanovenou dobu, musí mít písemnou žádost rodičů, která má datum, hodinu a podpis rodiče.

3. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ V ŠD

3.1 Provoz a skladba

Žáci dochází na ranní družinu dle potřeby rodičů v době od 6.15 – 7.20 hodin.

V 7.40 hodin žáci přecházejí do tříd.

Po vyučování si je vychovatelky přebírají od vyučujícího a převádí je do školní jídelny nebo do školní družiny. Odpoledne je školní družina rozdělena do tří oddělení:

Provoz I. oddělení ŠD je od 11:40- 15:30 hod.

Provoz II. oddělení ŠD je od 11:40- 15:30 hod.

Provoz III. oddělení ŠD je od 12:35- 16:00 hod.

Žáci odcházejí ze školní družiny dle vyplněné přihlášky. Od 15:30 hod. jsou děti ze všech oddělení ŠD spojeny dohromady do jednoho oddělení. Odpolední družina končí v 16:00 hodin.

Režim dne je stanovený s ohledem na psychohygienické podmínky. Jeho uspořádání dává možnost pružně reagovat na individuální potřeby aktivity i odpočinku u jednotlivých žáků.

Také umožňuje organizaci činností v průběhu dne pružně přizpůsobit potřebám a aktuální situaci, reaguje i na neplánované situace v družině.

3.2 Časový plán školní družiny

6.15- 7.40 Ranní činnosti jsou klidné, nenáročné, odpočinkového zaměření, probíhají převážně individuální formou.

11.40- 13.00 Oběd, osobní hygiena

13.00- 13.30 Odpočinkové činnosti jsou psychicky a pohybově nenáročné činnosti na odstranění únavy.

13.30- 14.00 Rekreační činnosti slouží k regeneraci sil, zařazují se do nich pohybové činnosti a pobyt venku.

14.00- 15.00 Zájmové činnosti umožňují žákům seberealizaci, poznávání a rozvoj dovedností.

15.00- 15.30 Příprava na vyučování probíhá formou kvízů, didaktických her.

15.30- 16.00 Volné činnosti do odchodu posledního žáka

3.3 Rizika narušující činnost

- časová rozdílnost při nástupu žáků do družiny po vyučování
- odchody a příchody do kroužků a hudební školy
- časový prostor na činnosti uvolňováním žáků do kroužků
- odchody žáků domů
- únava a případné zdravotní potíže žáků
- rizika spojená s pobytem v přírodě

4. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní družina musí být:

- ✓ místo pro zájmové využití
- ✓ místo pro regeneraci sil dětí po vyučování
- ✓ místo pro rozvíjení tvořivosti
- ✓ místo pro posilování sebevědomí
- ✓ místo pro radost
- ✓ místo pro komunikaci vychovatelky a rodičů

Činnost a výchovné působení vychovatelky vychází z požadavků pedagogiky volného času (ovlivňování volného času, nabídka alternativních aktivit, nabídka pomůcek, her). Podstatný je požadavek dobrovolnosti, aktivity, požadavek seberealizace, zajímavosti a zájmovosti, pestrosti a přitažlivosti.

5. CÍL ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní družina je důležitý výchovný partner rodiny a školy, jejím cílem je:

- ✓ vytvořit žákům ve školní družině klidné a bezpečné prostředí
- ✓ pomáhat žákům překonávat jejich handicapy
- ✓ nabízet žákům rozmanité činnosti, které by rozvíjely jejich schopnosti a tvořivost
- ✓ získání všeobecného přehledu
- ✓ umět využívat získané poznatky v praxi
- ✓ ochrana fyzického, duševního a sociálního zdraví
- ✓ citlivě vnímat prostředí a přírodu
- ✓ utvářet vědomí národní a státní příslušnosti
- ✓ pomáhat žákům plánovat volný čas (vést je k smysluplnému využití volného času)
- ✓ dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví

6. KLÍČOVÉ KOMPETENCE ŠKOLNÍ DRUŽINY

Činnost v ŠD vede ke komplexnímu působení, navazuje na působení v mateřské škole, základní škole a úzce spolupracuje s třídním učitelem.

Kompetence k učení

- žák dokáže hodnotit své výkony, spontánně a vědomě je uplatňovat v práci
- žák pozoruje, experimentuje, výsledky porovnává, posuzuje a vyvozuje z nich závěry
- získané vědomosti dává do souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění a problémů, které jsou motivací k řešení logických postupů
- chápe, že vyhýbání problémům nevede k cíli
- rozlišuje správná a chybná řešení
- vymýšlí nová řešení

Kompetence komunikativní

- naslouchá druhým
- vyjadřuje vhodně souvislými větami myšlenky, sdělení, otázky a odpovědi
- komunikuje bez ostychu s vrstevníky i s dospělými
- dokáže vyjádřit své pocity gestem, řečí i dalšími prostředky
- komunikuje kultivovaně
- zapojí se aktivně do společenského dění školy i obce
- rozvíjí slovní zásobu

Kompetence sociální a interpersonální

- je odpovědný za své chování
- je tolerantní k odlišnostem jiných
- dokáže si poradit nebo požádat o pomoc
- rozpoznává vhodné i nevhodné chování
- dokáže se prosadit i podřídit, přijmout kompromis
- ve skupině spolupracuje, dělí se o pomůcky a materiál
- chápe pravidla společenského chování a běžně se jimi řídí

Kompetence občanské

- chová se zodpovědně k sobě i k druhým
- dbá o své zdraví a bezpečí
- odhaduje rizika svého jednání
- vnímá krásy přírody a cíleně o ně pečuje
- učí se plánovat, organizovat a řídit
- ctí a chrání kulturní a duchovní hodnoty a tradice
- chová se zodpovědně při krizových situacích
- aktivně se zapojuje do zlepšování školního prostředí

Kompetence pracovní a trávení volného času

- umí si vybrat zájmovou činnost
- dokáže se zapojit a uplatnit v kolektivu
- své zájmy rozvíjí v individuálních a skupinových činnostech
- plánuje, organizuje a řídí jednoduché činnosti, používá bezpečně nástroje, materiály a vybavení
- dodržuje vymezená pravidla

7. FORMY A METODY PRÁCE

7.1. Formy práce

- jsou vybírány tak, aby byly vhodné pro výchovu mimo vyučování,
- jsou motivovány vychovatelkou a dále záleží na individuální volbě a aktivní účasti žáka,
- spontánní aktivity,
- odpočinkové činnosti,
- rekreační činnosti,
- zájmové činnosti,
- příprava na vyučování,
- příležitostné akce.

7.2. Metody práce

- volné hry dle vlastní tvorby
- řízené hry (pohybové a didaktické)
- individuální kontakt s dítětem
- skupinová práce, týmová práce
- pobyt venku, vycházky
- práce na PC
- rozhovory, vyprávění
- dramatizace
- soutěže
- slavnosti

8. VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Výchovné programy se zaměřují na tyto základní oblasti:

- ✓ Výchova ke zdravému životnímu stylu (Člověk a zdraví)
- ✓ Posilování komunikačních dovedností (Člověk a jeho svět)
- ✓ Odpovědnost za své chování
- ✓ Ovládání negativních citových reakcí
- ✓ Poznávání sebe samého a uplatnění se ve skupině
- ✓ Formování životních postojů
- ✓ Nacházení nových vazeb a souvztažnosti mezi již získanými poznatky z vyučování

Výchova ke zdravému životnímu stylu

- odpovědnost za svou osobu, za své zdraví
- výchova ke správným stravovacím návykům, pitný režim
- dodržování osobní hygieny
- posilování tělesné zdatnosti

- rozvíjení citové vazby

Posilování komunikačních dovedností

- kultivace slovního a mimoslovního projevu
- rozvoj slovní zásoby, schopnosti vyjádřit se
- schopnosti naslouchat
- uplatnění se v kolektivu

Odpovědnost za své chování

- řešení různých situací
- pěstování potřebných vědomostí, dovedností a postojů
- důvěryhodnost, pravdomluvnost
- posilování schopnosti objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování

Ovládání negativních citových reakcí

- vypořádat se se stresem
- řešení životních situací
- vyrovnání se s nedostatky a neúspěchy

Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině

- kladným hodnocením zvyšovat sebevědomí
- posilování pozitivního myšlení
- objektivní hodnocení činnosti každého člena
- vytváření vlastní bezpečné sociální skupiny
- temperament, postoje, hodnoty

Formování životních postojů

- vytváření společensky žádoucích hodnot
- vytváření základů právního vědomí
- úcta, porozumění, tolerance
- schopnost a ochota pomoci
- vytvoření vlastního sebevědomí
- posilování schopnosti nepodléhat negativním vlivům
- prevence sociálně patologických jevů
- rozdíly v prožívání, myšlení a jednání

Nacházení nových vazeb a souvztažnosti mezi již získanými poznatky z vyučování

- možnost vzájemného doplňování školního vyučování a výchovně- vzdělávací práce školní družiny
- tohoto cíle dosahovat specifickými prostředky
- přinášet nové podněty, obohacovat poznatky

9. VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Člověk a jeho svět

1. Místo, kde žijeme

- domov, prostředí domova, orientace v místě bydliště
- škola, prostředí školy a školní družiny, okolí školy, bezpečná cesta do školy
- obec, místní krajina a její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce, významné budovy
- okolní krajina – zemský povrch, vodstvo, půda, rostliny a živočichové, vliv krajiny na život lidí, světové strany, orientace
- naše vlast, domov, krajina, národ, státní zřízení, symboly
- Evropa a svět, kontinenty, cestování
- zeměpisné mapy, poznat ČR, Evropu

2. Lidé kolem nás

- rodina, postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské vztahy, život a funkce rodiny
- soužití lidí, mezilidské vztahy, komunikace, obchodní firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc sociálně slabým, nemocným
- chování lidí, vlastnosti lidí, pravidla slušného chování
- vlastnictví, soukromé, veřejné, osobní, společné, peníze
- právo a spravedlnost, základní lidská práva dítěte
- kultura, podoba a projevy kultury
- základní globální problémy, významné sociální problémy, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy životního prostředí

3. Lidé a čas

- orientace v čase a časový řád, určování času, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, režim dne, roční období
- současnost a minulost v našem životě, proměny způsobu života, bydlení, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- regionální památky, péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- báje, mýty, pověsti, minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

Člověk a jeho zdraví

- péče o zdraví, zdravá výživa, otužování, předcházení nemocem a úrazům, osobní a duševní hygiena, denní režim, zdravá strava, pohybový režim, pitný režim, první pomoc
- návykové látky a zdraví, odmítání návykových látek (alkohol, kouření, drogy), hracích automatů a počítačových her
- osobní bezpečí, bezpečné chování v rizikovém prostředí (šatny, schodiště, tělocvična, hřiště), bezpečné chování v silničním provozu (dopravní značky, pravidla) v roli chodce

- a cyklisty, chování ve veřejných dopravních prostředcích, krizové situace (šikana, týrání), setkání s neznámými lidmi
- situace hromadného ohrožení (požáry, povodně, nebezpečí), umět používat telefonické tísňové linky, práce hasičů, policie, armády
- správné držení těla, průpravná a relaxační cvičení, vhodné oblečení a obuv
- pohybové hry, využití hraček a náčiní při cvičení, pohybová tvořivost, hra fair play
- rytmická a kondiční cvičení, cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem, vyjádření melodie a rytmu pohybem, taneční kroky,
- základy atletiky
- základy sportovních her
- turistika a pobyt v přírodě
- sáňkování, bobování, bruslení, hry na sněhu

Člověk a příroda

- voda, vzduch, koloběh vody v přírodě, význam pro život
- půda, význam pro rostliny, polní práce
- den a noc
- rostliny, houby a živočichové, životní potřeby a projevy, význam pro člověka, druhy ovoce a zeleniny, listnaté a jehličnaté stromy, domácí a volně žijící zvířata a ptáci, zvířata v ZOO, jedovaté rostliny, škůdci, hmyz, sběr hub, léčivých rostlin
- životní podmínky, rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi, podnebí a počasí
- ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody, odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy
- propojení s výtvarnými a pracovními činnostmi

Člověk a svět práce

- rozvíjení jemné motoriky
- dodržování pracovní kázně
- tvořivost a vytrvalost
- práce s drobným materiálem (modelína, přírodniny, textil, karton, látky, dráty, krabíčky atd.)

Člověk, umění a kultura

- kultura chování, stolování, oblékání, cestování
- osvojení estetiky, vnímání světa a okolí tvořivě a citlivě
- umění se vyjádřit jazykem, dramatická výchova
- nácvik kulturního pásma, dramatizace různých situací

10. PODMÍNKY PRO ČINNOST ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Školní družinu mohou navštěvovat i žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, kterým je podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při začlenění do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost. Při vzdělávání těchto žáků úzce spolupracuje vychovatelka ŠD se školou, především při stanovení vhodných forem integrace a forem práce. Je seznámena se závěry odborného posudku žáka vydaného školským poradenským zařízením. Taktéž probíhá intenzivní spolupráce s rodiči u žáka se zdravotním znevýhodněním. Je zohledněné přiměřené zajištění v případě pohybových aktivit, vycházek. Třídní učitelé a zákonní zástupci jsou povinni informovat o všech změnách zdravotního stavu žáka. Pro rozvoj talentovaných jedinců bude školní družina nabízet další doplňkové programy v oblastech jejich zájmů.

11. BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ ŽÁKŮ

Naše školské zařízení vyhledává, zjišťuje a vyhodnocuje možná rizika vyplývající z činností při různých formách zájmového vzdělávání v různých prostředích a současně i přijímá opatření k jejich prevenci.

Žáci jsou na začátku i v průběhu školního roku seznamováni s možnými riziky pohybu v určitém prostředí, s možnými následky různých činností a jsou poučováni o zásadách správného chování nejen ve škole, na veřejnosti, na komunikacích, ale i v době prázdnin.

- ✓ Školní družina vytváří příjemné tolerantní prostředí s respektem k individualitě každého žáka.
- ✓ Žáci se chovají při pobytu v ŠD tak, aby neohrozili své zdraví nebo zdraví svých spolužáků.
- ✓ Žákům je zakázáno manipulovat s elektrickými spotřebiči, vypínači a elektrickým vedením.
- ✓ Při pobytu v herně nebo počítačové učebně zachovávají žáci specifické bezpečnostní předpisy dané jejich vnitřními řády.
- ✓ Každý úraz, poranění nebo nehodu, k níž dojde během pobytu v ŠD, jsou žáci povinni hlásit ihned svému vychovateli, který provede záznam do knihy úrazů, která je uložena ve sborovně 2. stupně ZŠ.
- ✓ V případě náhlé nevolnosti nebo úrazu žáka vychovatelka neprodleně informuje rodiče na telefonním čísle, které je uvedené v přihlášce. V případě nutnosti zajistí vychovatelka první pomoc a popř. neodkladnou lékařskou péči. Není-li zákrok lékaře nutný, vyčká žák v ŠD do příchodu rodiče.

12. EVALUACE A HODNOCENÍ

Hodnocení probíhá na úrovni družiny a oddělení. Analyzujeme a vyhodnocujeme podmínky i výsledky výchovně vzdělávacího procesu. Sledujeme individuální rozvoj žáků, jejich pokroky

ve výchovně vzdělávacím procesu. S žáky o pokrocích, kterých dosahují, vhodným způsobem hovoříme.

Vnitřní evaluace:

- průběžné sebehodnocení práce vychovatelek
- hodnocení výchovné práce ŠD vedením školy
- hodnocení výchovné práce ŠD třídními učitelkami – vzájemná spolupráce, přehled o rozvoji žáků
- hodnocení klimatu ŠD
- hodnocení realizace ŠVP

Vnější evaluace:

- zpětná vazba ze získaných informací od rodičů a žáků
- hodnocení zřizovatele a České školní inspekce

V Tršicích dne 24.8.2026

Mgr. Andrea Teplá
ředitelka ZŠ a MŠ Tršice p.o.